

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. 070-11.98.43

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

APRIL 1960
9e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E .

HUMANISTISCH VERBOND.

Een jaar Luisterkring	Blz. 55
Persconferentie	" 55
Geestelijke Volksgezondheid	" 55
Landdag te Wageningen	" 55
Paaskamp op "De Ark"	" 55
Vrijkomende ruimte op "De Ark"	" 55
Geestelijke Verzorging Gedetineerden	" 56
Foruagesprek in Den Haag	" 56

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES.

Landdag te Amersfoort	" 56
Zomerschool 1960	" 56

HUMANISTISCH INSTITUUT VOOR SOCIAAL ONDERZOEK.

Bejaardenonderzoek in opdracht van de gemeente Amsterdam	" 56/57
--	---------

HUMANITAS.

Jubileum	" 57
Rechtspositie medewerkers	" 57
Functionaris in Noord-Brabant en Zeeland	" 57
Nieuwe afdeling	" 57
Benoeming	" 58
Afdelingsnieuws	" 58
Collecte in Den Haag	" 58
Kaderweekend afdeling Rotterdam	" 58
Uitgaven van Humanitas	" 58/59

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP.

Nieuw Hoofdbestuur	" 59
Paaskamp te Doorn	" 59
Mededelingenblad	" 59
Zomerkampen 1960	" 59

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

Afdelingsnieuws	" 60
Paasweekends	" 60

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Voorjaarsconferentie	" 60
Afdelingsnieuws	" 60
Conferentie afdelingen Leiden en Delft	" 60

HUMANISTISCH THUISFRONT.

Vormingscentrum in Driebergen	Blz. 60
Subsidie voor vormingscentra der drie thuisfronten	" 61

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Afdelingsnieuws	" 61
"Vernieuwing"	" 61

RADIO-LEZINGEN.

Lezingen in de maanden april en mei voor de VARA	" 61
--	------

HUMANISTISCHE LITERATUUR.

	" 62
--	------

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST.

	" 62/63/
	64

INTERNATIONAAL NIEUWS.

België	
Opleiding tot Moralist	" 64
Oproep der Humanistische Jongerenbeweging in België	" 64/65
Amerika	" 66

VAN ALLE KANTEN.

Verslagen, reportages enz.

Minister Visser en de Humanistische Geestelijke Verzorging van de militairen. (De Nieuwe Rotterdamse Courant)	" 67/68
---	---------

Staatssecretaris Scholten over Humanistische T.V.-uitzendingen (Het Vaderland)	" 68
--	------

Werkgemeenschappen in de Partij van de Arbeid over subsidie kerkebouw (Het Parool)	" 68/69
--	---------

De gemeenteraad van Kortenhoef verhoogt subsidie voor het Humanistisch Thuisfront (Het Vrije Volk)	" 69
--	------

Niet-Humanisten spreken over Humanisme (De Gooi & Eemlander)	" 69/70
--	---------

Prof. Zuidema over het Humanisme (De Prov. Zeeuwse Courant)	" 70
---	------

Humanistische rubrick in Gelderlander Pers (De Gelderlander en Het Arnheems Dagblad)	" 70/71
--	---------

Forumgesprek in Den Haag (De Nieuwe Rotterdamse Courant)	" 71/72
--	---------

HUMANISTISCH VERBOND.

Een jaar Luisterkring.

De Humanistische Luisterkring, opgericht op 11 april 1959, bestaat deze maand 1 jaar. Het ledental bedraagt thans ongeveer 25.000 en op verzoek van het hoofdbestuur zijn de gemeenschappen bezig, opnieuw aandacht aan de uitbreiding te besteden. Het blad van de Luisterkring "Het Woord van de Week", dat sedert de oprichting van de kring in een nieuwe opmaak is verschenen, floreert en het aantal abonnees stijgt regelmatig. Aan het één-jarig bestaan werd enige aandacht besteed.

Persconferentie.

Het vorig jaar is door het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond aan de vooravond van het jaarlijkse congres een persconferentie gehouden, welke de actie voor eigen zendtijd inluidde. Ook dit jaar zal er in Den Haag op 22 april een persconferentie gehouden worden, waarbij aan de pers het een en ander over de actie voor eigen zendtijd en verdere belangrijke activiteiten van het Verbond zal worden medegedeeld.

Geestelijke Volksgezondheid.

In het kader van het jaar van de geestelijke volksgezondheid (Mental Health Year) zal door het Verbond een landelijke conferentie worden gehouden op 9 oktober 1960 in Utrecht. Behalve afgevaardigden van de gemeenschappen verwacht men hier ook belangstellenden van bevriende organisaties. Voor het houden van een drietal inleidingen zijn aangezocht de Heren Prof. Dr. Hart de Ruyter, P.A. Pols en Drs. Ph. van Praag.

Landdag te Wageningen.

De Landdag op 26 mei (Hemelvaartsdag) te Wageningen, welke door het gewest Gelderland wordt georganiseerd, ondervindt in vele gemeenschappen en gewesten grote belangstelling. Uit het gehele land zullen bussen en andere vervoermiddelen de leden aanvoeren, die door het aantrekkelijke programma en het succes van de beide vorige landdagen worden aangelokt.

Paaskamp op "De Ark".

Het Paaskamp wordt gehouden op "De Ark" te Nunspeet van 14 april 18.00 uur tot maandag 18 april na het diner.

Vrijkomende ruimte op "De Ark".

Doordat eind mei het Humanistisch Thuisfront over een eigen vormingscentrum zal beschikken voor het houden van cursussen voor militairen, komt er op het vakantie- en conferentie-oord "De Ark" in Nunspeet meer ruimte beschikbaar voor gasten en vacantiégangers. Reeds nu zijn er vele weken volgeboekt.

Geestelijke Verzorging Gedetineerden.

Het orgaan voor de functionarissen van het Humanistisch Verbond, "Kader", bevat in zijn tweede aflevering van 1960 een overzicht over 5 jaar Humanistische Geestelijke Verzorging van Gedetineerden. Hieraan ontleenen wij de volgende cijfers:

In 1955 moest worden voldaan aan 109 aanvragen om humanistische geestelijke verzorging.

In 1956 aan 384 aanvragen

In 1957 aan 549 "

In 1958 aan 676 "

In 1959 aan 719 "

Het aantal gedetineerden waarmede de geestelijke raadslieden op de hierna te noemen prikdata tegelijkertijd contact onderhielden bedroeg op

1 januari 1956 63

1 januari 1957 127

1 januari 1958 150

1 januari 1959 180

1 januari 1960 196

Het aantal gedetineerden dat het contact met de raadsman weer verbreekt ligt beneden 1%.

Forumgesprek in Den Haag.

De gemeenschap Den Haag organiseerde op 24 maart een forumgesprek over het onderwerp: "Straf en Vergelding". Gesprekpartners waren: Dr. H. Bianchi (prot.), Prof. Mr. W.F.C. van Hattum (Hum.) en Mr. Dr. C. Bronkhorst (R.K.). Gesprek-leider was Dr. V.W.D. Schenk. Voor verslag zie: Van Alle Kanten.

-o-

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES.

Landdag te Amersfoort.

De Humanistische Stichting Socrates organiseerde op 3 april jl. een Landdag in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort. Het onderwerp was; "Actieve Verantwoordelijkheid - Humanisme als grondslag van geestelijk en maatschappelijk werk". Spreker was: Dr. J.P. van Praag.

Zomerschool 1960.

Van 19 tot 23 juli 1960 wordt de Zomerschool gehouden in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort. De leiding berust weer bij Drs. J.H.P. Colpa.

-o-

HUMANISTISCH INSTITUUT VOOR SOCIAAL ONDERZOEK.

Bejaardenonderzoek in opdracht van de gemeente Amsterdam.

Eind 1959 is in Amsterdam een onderzoek begonnen naar aard en mate van de sociale integratie van bejaarden. Bijna vier jaar geleden werd door

het gemeentebestuur het initiatief tot een zodanig onderzoek genomen; door allerlei omstandigheden konden echter pas in de loop van 1959 de plannen worden gerealiseerd.

Leiding en uitvoering van het onderzoek zijn opgedragen aan de vier levensbeschouwelijke instituten voor sociaal onderzoek, in samenwerking met het Bureau van Statistiek van de gemeente Amsterdam. Onder de vier levensbeschouwelijke instituten is het Humanistisch Instituut voor Sociaal Onderzoek, dat door zijn directeur Prof. Dr. T.T. ten Have in het directorium van het onderzoek is vertegenwoordigd. (Tevens vertegenwoordigt Prof. ten Have het directorium in het curatorium dat het onderzoek begeleidt).

In het team van medewerkers dat met de dagelijkse leiding en uitvoering van het onderzoek is belast nemen vanwege het HISO deel (in successie) : Mevr. A.M. Ploeger-Schaapman, Utrecht en Mevr. W. Geilman-de Jong, Rotterdam, beiden soc. psych. (ped) dra.

Het onderzoek richt zich op de problematiek rond de sociale integratie. Aard en omvang van deze problematiek zullen aan het licht worden gebracht door analyse van het materiaal dat in uitvoerige gesprekken met 50 à 60 bejaarden is verzameld. In aansluiting hierop zal worden getracht een gerichte vragenlijst op te stellen, met behulp waarvan 500 bejaarden in enige wijken van Amsterdam zullen worden ondervraagd. Uit de bevindingen van deze enquête zal tenslotte moeten worden afgeleid, wat er in de gemeente Amsterdam, naast wat er al gedaan wordt, nog moet worden ondernomen om in de behoeften op het gebied van de sociale integratie te voorzien.

-o-

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"H U M A N I T A S"

Jubileum.

Op 30 mei 1960 zal de Vereniging Humanitas 15 jaar bestaan. Deze mijlpaal zal op sobere wijze in de publiciteit worden gebracht.

Rechtspositie medewerkers.

Het hoofdbestuur van Humanitas heeft een rechtspostieregeling voor bezoldigde medewerkers ontworpen die binnenkort, na het nodige overleg, zal worden ingevoerd.

Functionaris in Noord-Brabant en Zeeland.

Op handen is de aanstelling van een door Rijk en Provincie gesubsidieerde provinciale functionaris voor Noord-Brabant en Zeeland (als er op korte termijn een geschikte kracht voor dit moeilijke werk gevonden kan worden).

Nieuwe afdeling.

In Ter Apel is een afdeling van Humanitas opgericht.

Benoeming.

Mejuffrouw L.S. Bijlsma is met ingang van 1 maart jl. benoemd tot maatschappelijk werkster bij de Cocozof (contactcommissie Z.O. Friesland), de samenwerkende afdelingen in dit gedeelte van de provincie. Een resultaat van enkele jaren volharding, gebouwd op geloof in "de goede zaak" en vertrouwen op eigen potentiële kracht - overigens met vele ups en downs!

Afdelingsnieuws.

De afdeling Groningen van Humanitas heeft een nieuw kantoor in gebruik genomen in de Gerard Terborghstraat 3. De maatschappelijk werkster van de afdeling houdt daar tevens spreekuur. Van dit centrum uit zal de maatschappelijk werkster leiding geven aan het plaatselijke werk van Humanitas, dat een zo veelzijdig karakter draagt en dat voor een aanzienlijk deel wordt verricht door vrijwillige krachten.

Collecte in Den Haag.

De collecte in Den Haag van Humanitas bracht ruim f. 3.800.-- op.
Kaderweekend afdeling Rotterdam.

Op 12 maart hield de afdeling Rotterdam een druk bezochte kaderdag in het conferentie-oord "De Tempel".

De Heer G. Goosen sprak over: "Huisvesting Bejaarden" en de Heer Kraaikamp, directeur van de clubhuizen "De Arend" en "De Zeemeeuw" over: "Jeugd die onze aandacht vraagt".

Uitgaven van Humanitas.

Door Humanitas werd de eerste brochure uitgegeven van een serie: Leidraad voor vrijwillige medewerkers.

Het eerste nummer draagt als ondertitel: "Reclassering". In 45 bladzijden is een korte handleiding samengesteld voor de contacthouders (toezichthouders) die door Humanitas, in het kader van de samenwerkingsovereenkomst, ter beschikking van het Nederlands Genootschap tot Reclassering worden gesteld.

De in deze brochure behandelde stof, welke is ontleend aan het voorlichtings- en instructiemateriaal dat door de landelijke sectie reclassering van Humanitas in de loop der laatste jaren is ontworpen, is bewerkt en herzien en zal tenslotte in een systematisch geordende vorm worden verzameld.

Binnenkort zal verschijnen: "Het Strafprobleem" door:

Mej. Prof. Mr.Dr. J.C. Hudig	-	kinderrechter te Rotterdam;
Prof. Dr. G.Th. Kempe	-	hoogleraar criminologie te Utrecht;
Mej. D. Ryz	-	maatschappelijk werkster voogdij-vereniging te Amsterdam;
Dr. F.J. Tolsma	-	directeur-geneesheer van het Delta ziekenhuis te Poortugaal;
L. Turksma	-	socioloog bij de stichting "Zeeland" voor maatschappelijk en cultureel werk;

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING.

Afdelingsnieuws.

In enkele afdelingen werd weer een afwisselend programma geboden. In Hilversum luisterde men o.m. naar de Heer Brandon over elektronische muziek en naar de Heer Koorn over de N.V.S.H.; ook werden er diverse discussie-bijeenkomsten belegd.

Assen maakt melding van avonden over moderne schilderkunst, dichtkunst en fotografie.

In Den Haag werden enkele sprekers van diverse politieke partijen uitgenodigd, terwijl ook hier het discussiëren niet vergeten werd.

Paasweekends.

Dit jaar houden wij twee regionale paasweekends, n.l. een voor het noorden en oosten van het land in Arnhem en een voor het westen in Den Haag.

-o-

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG.

Voorjaarsconferentie.

Op 9 en 10 april wordt in "De Haven" in Wassenaar de SVHG-voorjaarsconferentie gehouden, met als onderwerp: "De vrije Wil". Zaterdagavond zal Prof. Dr. P. Smits spreken, zondagmorgen Prof. Dr. T.T. ten Have.

Afdelingsnieuws.

In "De Banjaard" in Wijk aan Zee is een Amsterdams voorjaarsweekend gehouden waar de Heer Dubbing over Dostojewski en de Heer Roskam over "apartheid" heeft gesproken.

Conferentie afdelingen Leiden en Delft.

Op 30 april en 1 mei zullen de afdelingen Leiden en Delft tezamen een weekend houden op kasteel "Oud-Poelgeest. Het onderwerp zal zijn: "Joodse cultuur". Sprekers zullen zijn: Mr. Levisson en Rabbijn Soetendorp.

-o-

HUMANISTISCH THUISFRONT.

Vormingscentrum in Driebergen.

Het nieuwe vormingscentrum te Driebergen zal op 21 mei worden geopend. Het zal de naam "Coornherthuis" dragen.

Het aantal bezoeken aan het vormingscentrum stijgt gestaag. In 1958 was het ruim 800; in 1959 was het bijna 1500; voor 1960 worden 2.000 bezoekers verwacht.

Hierbij moet men bedenken dat, aangezien er geen geestelijke verzorgers voor het Humanistisch Verbond in het leger zijn, propaganda voor het vormingscentrum in het leger niet gemaakt kan worden.

Subsidie voor vormingscentra der drie thuisfronten.

Voor 1960 is op de Rijksbegroting voor subsidie aan het Humanistisch Thuisfront ten behoeve van het vormingscentrum f. 43.000.-- uitgetrokken. Dat is f. 25.000.-- vast bedrag plus f.6.-- per bezoeker, uitgaande van het maximum toegestane aantal van 3000 bezoekers. Wordt dit maximum aantal niet gehaald, dan wordt het subsidie dus evenredig verminderd.

Voor het Katholieke vormingscentrum is f.115.500.-- uitgetrokken en voor het Protestantse f. 124.500.--. Voor beide vormingscentra is een vast bedrag van f. 75.000.-- in deze cijfers begrepen. (Er zijn twee Protestantse vormingscentra en één Katholiek vormingscentrum).

-0-

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID.

Afdelingsnieuws.

De afdeling Amersfoort belegde, samen met de Protestantse en de Katholieke Werkgemeenschap, een bijeenkomst ter bespreking van het bevolkingsvraagstuk en de geboorteregeling. Na de inleidingen van drie sprekers volgde een zeer levendige discussie, waaraan niet minder dan 14 bezoekers deelnamen.

Binnenkort wordt de subsidie voor kerkebouw en bezinningscentra behandeld.

Over dit onderwerp werd in Amsterdam, eveneens met de P.C.W.G. en de K.W.G. zeer uitvoerig en langdurig van gedachten gewisseld, na inleidingen van Fons Hermans, M.G. Warffemius en Ds. A. Wildschut. Ook hier was veel animo voor de discussie (zie ook Van Alle Kanten).

Haarlem bekeek de verjonging van het socialisme met een humanistische bril, terwijl Rotterdam humanisten, protestanten en katholieken in een bijeenkomst samenbracht om inleidingen te horen van Dr. C.L. Patijn, K. Timmerman en Drs. J. de Valk over: "De vrede als opdracht".

In de vorm van een forum werd van gedachten gewisseld.

"Vernieuwing".

Het maartnummer van "Vernieuwing", het officiële orgaan van de H.W.G., bevat tal van lezenswaardige artikelen, o.a. van voorzitter Stellinga over: "Vrije studiemogelijkheid voor elk talent".

-0-

RADIO-LEZINGEN.

Lezingen in de maanden april en mei voor de VARA.

10 april :	Dr. J.P. van Praag	"Dromers en realisten".
18 april :	Prof. Dr. G. Stuiveling	"Uit Humanistisch oogpunt".
24 april :	Prof. Dr. T.T. ten Have	"Luisteren".
1 mei :	Dr. H. Bonger	"Waar het op aan komt"

-0-

HUMANISTISCHE LITERATUUR.

Verschenen is no. 1 van de zevende jaargang van "Rekenschap".

Inhoud:

Peter van Steen	-	Ogen;
Merijn Trip	-	Een straat in de verzetswijk;
J.P. van Praag	-	Nihilisme;
G.M. de Gelder	-	Enige opmerkingen inzake het onderscheid van de Indiase, Europese, Chinese en Russische cultuur;
B.W. Schaper	-	De nieuwe situatie van de natuuronderzoeker;
Internationale kroniek	-	Uit de tijdschriften.

-o-

INTERNATIONALE LITERATUURLIJST.

THE RADICAL HUMANIST (INDIA)

Vol.XXIV, No.3
17-1-1960

India and China		Guy Wint
All-India Writers Conference		Sibnarayan Ray
Is there an Indian Form of Fiction?	I	Sachchidananda Vatsyayan
Is there an Indian Form of Fiction	II	Gopinath Mohanty
	Vol.XXIV, No.4-5	M.N.Roy Memorial Number

Editorial: In Memoriam

Report of Activities concerning
the Radical Humanist Movement,
the I.R.I. and the M.N.Roy Archives
The Present Human Condition
The Sino-Indian Border Dispute
The British General Election
Why Labour lost the Election
India and the Danger of War
A Closer Look at the Swatantra Party
The Chinese Puzzle
Form and Substance of Parliamentary
Democracy
Ghana-Pioneer of Free United Africa

Erich Fromm
Robert C. North
J. Henry Lloyd
Fenner Brockway, M.P.
M.N. Roy
Ellen Roy
R.S. Yadava

Maks Bace
Kwame N'krumah

Vol.XXIV, No.6
7-2-1960

Report on the Writers' Congress
in Warsaw
India and the Danger of War
A Closer Look at the Swatantra Party
German SPD Party Abandons Marxism

Leopold Labedz
M.N. Roy
Ellen Roy
F.R. Allemann

Vol. XXIV, No. 7
14-2-1960

A Closer Look at the Swatantra Party
United Nations and African
Independence
M.N. Roy Anniversary

Ellen Roy

L. Erven

Vol. XXIV, No. 8
21-2-1960

Joint Defence against Communist
Aggression
The Shape of Things in the State
of Andhra

Prem Nath Bazaz

M.V. Ramamurthi

THE HUMANIST (ENGLAND)

Vol. 75, No. 3
March 1960

The Myth of Darwin's Conversion
Living Without God
The Fight for Women's Rights
A Book the Jesuits Suppressed
New Light on Life's Origins
The Challenge of Humanist Youth
Oxford Humanists hit the Headlines
Emerson: Apostle of Self-Reliance
Witchcraft: a Christian Heresy
Science for the Million

Pat Sloan
Archibald Robertson
D.L. Hobman
W.E. Swinton
Michael H. Briggs
Report of UHF Conference

John Gillard Watson
Victor Purcell
A.D. Cohen

THE HUMANIST (USA)

Jan./Febr. 1960
No. 1

John Dewey and the A.H.A.
Dangerous Complacency
The Unity in Science
The Authoritarian Personality
George Eliot's Quest for Values

Corliss Lamont
Brock Chisholm
Chauncey D. Leake
Samuel Jacobs
Bernard J. Paris

THE MONTHLY RECORD (ENGLAND)

Vol. 65, No. 3
March 1960

Science and the U.S.S.R.
Old Religions in a New Era
On the Re-Reading of Emerson - I
The Moral Quandary of Scientist
and Citizen
The Morals of A.I.D.

Dr. W.E. Swinton
R.W. Sorensen, M.P.
Richard Clements, O.B.E.

Professor H. Levy
F.H.A. Micklewright

DIE FREIGEISTIGE AKTION (DEUTSCHLAND)

Jahrg. 4, No. 3
März 1960

Gustav Wyneken
Elternrecht so oder so?
Abwehr konformistischer Diskri-
minierung
Karitative Selbstgefälligkeit oder
Humanismus der Tat?

Dr. Friedrich Gerstenberg

Bischof Dibelius - Mission
Charles de Gaulle und Papst
Johannes
Kirche und Bolschewismus

-o-

INTERNATIONAAL NIEUWS.

B e l g i ë.

Opleiding tot Moralist.

Onder deze kop kondigt het orgaan van het Belgisch Humanistisch Verbond "Het Vrije Woord" het volgende aan:

"Het Hoger Instituut voor Opvoedkundige Wetenschappen, gehecht aan de Rijksuniversiteit te Gent, is overgegaan tot het oprichten van een vrije cursus over de DIDACTIEK VAN DE MORAALE IN ALLE GRADEN VAN HET ONDERWIJS.

De lessen worden gegeven door Inspecteur Dr. R. van Cauwelaert gedurende de tweede semester elke maandag van 17 tot 19 uur in de Universiteitsstraat 16, Gent.

Het Humanistisch Verbond verheugt zich in deze eerste overwinning en hoopt dat deze "stap" door andere zal gevolgd worden, opdat eindelijk het "vak" zedenleer als volwaardig zou behandeld worden, met een eigen speciale opleiding en met eigen rechten van specialist voor de betrokken leraren."

Oproep der Humanistische Jongerenbeweging in België.

De Humanistische Jongerenbeweging in België heeft een oproep gedaan naar aanleiding van de anti-semitische uitlatingen. De tekst van deze oproep laten wij hier volgen:

1. De nationale beheerraad der Humanistische Jongerenbeweging spreekt haar ongerustheid uit over het feit dat zo talrijke anti-semitische akties zich openlijk durven uiten - herinnert eraan dat het humanisme principieel gekant is tegen elke vorm van racisme, dat deze akties slechts één der populaire verschijnselen zijn van anti-democratische fascistische bewegingen. Het humanisme daarentegen staat de democratie voor.
2. De verantwoordelijkheid voor deze akties ligt niet alleen bij de enkele daders, maar evenzeer bij de maatschappij waarin deze akties plaats vonden.
3. Inderdaad moeten wij de aandacht vestigen op:
 - a) zekere kranten o.a. 't Pallieterke, die het anti-semitisme tracht goed te praten met gezegden zoals: deze akties zijn "gevolgen van typisch joodse karaktertrekken."
 - b) uitlatingen van organisaties zoals het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond dat protesteerde tegen de eventuele benoeming van de heren professoren Dr. L. Apostel en Dr. L. Flam omdat zij van Israëlitische afkomst waren.

- c) de recente vrijlating door het Ministerie van Justitie zonder het geven van een m o r e l e m o t i v e r i n g van Daels, Hellebaut en Elias, die vóór en tijdens de tweede wereldoorlog leidende posities hebben bekleed in racistische bewegingen. Heeft deze maatregel niet bijgedragen tot de openbare manifestaties van racisme?
4. Racisme als mentaliteit kan niet bestreden worden met wettelijke maatregelen zoals het verbieden van partijen en bladen.
5. Deze strijd moet gevoerd worden door:
- a) het bestuderen en brandmerken door de democratische pers van voornoemde kranten en organisaties.
 - b) voorlichting der jeugd:
 - jeugdbewegingen dragen hierin een grote verantwoordelijkheid;
 - officiële schoolprogramma's moeten voorzien:
 - in de geschiedenis minder tijd besteden aan de Oude Belgen, wel openhartige besprekingen van de tweede wereldoorlog;
 - in de les van confessionele en niet-confessionele zedenleer, bespreking van het racisme in al zijn vormen;
 - in de aardrijkskundeles, grondige bespreking van het biologische begrip "ras" en het begrip "culturele" of "etnische groep" en dat het populaire begrip "jood" in geen van beide kan gerangschikt worden en dus geen objectieve wetenschappelijke inhoud heeft.
6. De nationale beheerraad der Humanistische Jongerenbeweging zal dan ook, op grond van haar principesverklaring elke openbare aktie tegen het racisme steunen die hij democratisch en efficiënt acht.

Op 11 januari jl. is te Antwerpen "in de schoot van het Humanistisch Verbond", zoals onze Vlaamse burens dat plegen uit te drukken, in het leven geroepen een afdeling Praktisch Humanisme.

De Brusselse afdelingen van Humanitas en het Humanistisch Verbond hebben op 21 maart jl. een "gezamenlijke zitting" gehouden. Hiermede vierde de Brusselse afdeling van het Humanistisch Verbond zijn eerste lustrum, terwijl Humanitas tegelijk haar derde Algemene Vergadering hield. Het programma zag er als volgt uit:

- A. Marissens, Voorzitter van het H.V. - Tak Brussel, spreekt over het eerste lustrum.
- Fr. Vermcierre, Voorzitter van Humanitas, handelt over de betrekkingen van Humanitas met het H.V.
- Dr. R. Dierkx geeft enkele praktische beschouwingen rondom Humanitas.
- L. Apostel opent het debat over zijn spreekbeurt gehouden in het Erasmushuis te Anderlecht op 9 januari 1960: "De Grondslagen van het Humanisme".

A m e r i k a .

De American Humanist Association heeft op 1 januari 1960 het contract getekend, waarbij de bouw van het nieuwe huis voor de A.H.A. te Yellow Springs werd aanbesteed.

De A.H.A. is gesticht in 1928 en heette oorspronkelijk The New Humanist Association. In 1941 werd de naam veranderd in the American Humanist Association. Het blad heette eerst The new Humanist; tegenwoordig heet het The Humanist. Men moet de A.H.A. niet verwarren met de American Ethical Union, die veel ouder is.

The Humanist van januari-februari 1960 bevat een verklaring van de Commissie voor Kerk en Staat van de A.H.A.

Deze verklaring gaat over het verschil van mening dat ook in Amerika bestaat over de geboorteregeling.

Deze verklaring begint met te constateren, dat men bij het beschouwen van dit probleem gewoonlijk enkele belangrijke feiten over het hoofd ziet. Zo wordt het probleem van de geboorteregeling, volgens deze verklaring, in Amerika nog altijd hoofdzakelijk gezien als een godsdienstig probleem, waarover Katholieken en Protestanten verschillend denken. Men vergeet daarbij echter, dat er nog 68 miljoen Amerikanen zijn, die onkerkelijk zijn en die bij deze kwestie niettemin een bijzonder groot belang hebben.

De verklaring haalt het rapport van het Bevolkingsbureau aan, waarin wordt gesteld, dat in het jaar 2000 de bevolking van de Verenigde Staten gelijk zal zijn aan die van India tegenwoordig. Volgens Harrison Brown zou de bevolkingsgroei van Amerika op het ogenblik groter zijn dan die van India, aldus de verklaring. Maar, zo zegt de verklaring, in de pers is bijna geheel niet gewezen op het feit, dat in de verklaring van 26 november jl. van de R.K. Bisschoppen over de geboorteregeling iedere hulp van overheidswege om de "bevolkingsexplosie" op te lossen is veroordeeld. En in twee staten, nl. Massachusetts en Connecticut zijn er nog wetten die het geven van inlichtingen over geboortebeperking en het verstrekken van voorbehoedsmiddelen verbieden.

De verklaring stelt nadrukkelijk dat geboorteregeling een zaak is van de individu en berust op zijn persoonlijke zedelijke waardering. Zij behoort niet te worden tegengewerkt door de overheid.

Nog een andere kant van het verschil van inzicht over dit onderwerp is niet naar voren gebracht, zo gaat de verklaring verder. Er is reeds meer dan 168 miljoen dollar van overheidswege verstrekt als subsidie aan R.K. ziekenhuizen. Maar in deze ziekenhuizen wordt het geven van inlichtingen en middelen voor geboorteregeling verboden, zelfs wanneer dit gebeurt door een particuliere arts aan zijn patiënt. Artsen die dit wel doen kunnen geen gebruik maken van de mogelijkheden welke aan de medische staf in die ziekenhuizen ter beschikking staan. Er zijn al 900 R.K. ziekenhuizen in de Verenigde Staten. De verklaring acht het niet juist dat subsidie verleend wordt welke afkomstig is van de belasting-opbrengst van alle Amerikanen aan instellingen, welke de persoonlijke vrijheid op dit terrein niet respecteren.

VAN ALLE KANTEN.

Verslagen, reportages enz.

Minister Visser en de Humanistische Geestelijke Verzorging van de militairen. (De Nieuwe Rotterdamse Courant)

In de Eerste Kamer is de kwestie van de geestelijke verzorging van de militairen eveneens ter sprake gekomen. Het Kamerverslag van De Nieuwe Rotterdamse Courant van 9 maart zegt het volgende:

"De humanistische geestelijke verzorging.

" Vrij uitvoerig en soms zelfs fel hebben verscheidenen gesproken over de kwestie van de geestelijke verzorging van de militairen, met name dan de humanistische geestelijke verzorging, die van de zijde der rooms-katholieken en de protestant-christelijken (als politieke groeperingen) met venijnige intolerantie wordt bestreden. Bij de beraadslagingen in de Tweede Kamer had minister Visser zich, zeker voor een liberaal, niet bepaald bevredigend en duidelijk uitgelaten. De kritiek was hem niet bespaard, ook niet uit kringen van de V.V.D. In de memorie van antwoord aan de Eerste Kamer had hij zijn standpunt heel wat scherper als volgt geformuleerd: "In onze op het beginsel van vrijheid en levensbeschouwelijke overtuiging en meningsuiting gebaseerde samenleving, dient naar zijn ('s ministers) mening de overheid zich in het algemeen te onthouden van een waardeoordeel over en van ingrijpen in de verschillende stromingen op geestelijk gebied, welke zich in ons volk voordoen. Met sommige leden is hij (de minister) dan ook van oordeel dat het niet juist zou zijn om van de regering een oordeel te vragen ter zake van de vraag, of de humanistische geestelijke verzorging en die, welke een aantal in Nederland bestaande kerkgenootschappen biedt, al dan niet gelijkwaardig zijn." Wel echter moet volgens de minister de overheid uitmaken, of de behoeften aan een bepaald soort geestelijke verzorging in het leger zo groot zijn, dat zij voor een bepaalde steun in aanmerking komen.

" De minister stelt zich dus op het standpunt van de neutrale staat, hetgeen hem kwalijk werd genomen door de heer Vixseboxe, ("De minister-president heeft toch met nadruk gezegd dat dit kabinet een christelijk-sociale politiek zal voeren"), de heer Algra en de K.V.P.'er Maenen, die natuurlijk bijzonder weinig sympathie voor de humanisten bezitten. Aan de andere zijde waren het de liberaal Mr. van Riel en de (rooms-katholieke) socialist Dr. de Rijk, die vóór de humanistische geestelijke verzorging pleitten. De liberaal zei dat de overheid inderdaad geen vergelijking mag treffen tussen enerzijds een kerkgenootschap dat uitgaat van een verlossingsreligie, met een exclusiviteitsaanspraak en anderzijds het Humanistisch Verbond. De liberaal legde er ook de nadruk op dat het denken van een humanist misschien anders is dan het denken van een belijdend christen, dat het geen eschatologisch denken is, maar dat het toch heel wat meer waard is

"dan het denken over de toto, over de andere sexe of over de vergroting van het inkomen. De aanwezigheid van de mensen, aldus Mr. van Riel, die goed kunnen spreken over levenswaarden, kan voor de militairen van zeer grote betekenis zijn. Hij rekende dan ook op een regelmatige verhoging van de subsidies in verhouding met de uitbreiding van de taak.

"De socialist De Rijk legde de minister het vuur zeer na aan de schenen door hem onder meer reeds concreet te verzoeken humanistische geestelijke verzorgers in het leger aan het werk te laten gaan. Maar min. Visser, zich nogmaals met klem stellend op het standpunt van de neutrale overheid, ging nog geen stap verder dan dit standpunt. Hij had inlichtingen ingewonnen over de behoefte aan humanistische geestelijke verzorging in het leger: van een bijzonder grote behoefte was hem niet gebleken. Nu is zo een onderzoek via bevelhebbers van troepenonderdelen uiteraard summier, wat de heer De Rijk ook opmerkte. Ja zeker, zei de minister, maar een enquête ligt niet op mijn weg, die moet worden verricht door het Humanistisch Verbond. Hetgeen de heer De Rijk erkende. En naar de mate van de door zulk een enquête gebleken behoefte, zegde minister Visser toe, zal ik meer steun verlenen aan en meer mogelijkheden openen voor het Humanistisch Verbond. Helemaal bevredigend vonden wij de houding van de minister nog niet. Hij deed nog een beetje zuinig ten opzichte van de humanisten, maar hij was in elk geval iets concreter en positiever dan bij de debatten aan de overzijde van het Binnenhof. Wat wij, bij alle ergernis over deze kwestie, toch maar als een winstpunt beschouwen."

-o-

Staatssecretaris Scholten over Humanistische T.V.-uitzendingen.

Staatssecretaris Scholten heeft in de Eerste Kamer verklaard dat het Humanistisch Verbond geen zendtijd krijgt voor de T.V.

Het Vaderland van 23 maart schreef in zijn Kamerverslag het volgende:

"Geen zendtijd voor Humanistisch Verbond.

"Mr. Scholten wil het Humanistisch Verbond niet op één lijn stellen met de Kerken en daarom weigert hij het Televisiebesluit te wijzigen om aan het Humanistisch Verbond zendtijd te geven. Dan zou ik elke andere geestelijke stroming eveneens voor zendtijd in aanmerking moeten laten komen, aldus de staatssecretaris. Daar is geen bezwaar tegen, reageerde de heer Broeks, als die stromingen maar een behoorlijke omvang hebben, zoals met het humanisme het geval is."

-o-

Werkgemeenschappen in de Partij van de Arbeid over subsidie kerkebouw.

Het Parool van 19 maart gaf het volgende verslagje van het gesprek van de drie werkgemeenschappen te Amsterdam over de kerkebouw:

"Moet de overheid de kerkebouw subsidie verlenen?" was de vraag, die een vrijwel unaniem "ja" als antwoord kreeg in een bijeenkomst van de drie Werkgemeenschappen van de Partij van de Arbeid, gisteravond gehouden in het Federatiekantoor van de Partij aan de Keizersgracht. Onder voorzitterschap van Dr. W.H. Vermooten spraken achtereenvolgens over dit onderwerp: Fons Hermans, M.G. Warffemius, hoofdbestuurslid van de Humanistische Werkgemeenschap en Ds. A.A. Wildschut te Amsterdam.

De Heer Hermans betoogde, dat een subsidiëring, hoewel niet principieel noodzakelijk, geen ongewone zaak is waar al zoveel werk op het levensbeschouwelijke vlak door de overheid wordt mogelijk gemaakt of geactiveerd.

De Heren Warffemius en Ds. Wildschut konden zich geheel met die woorden verenigen. Ds. Wildschut sprak zich echter nog iets sterker uit door op de plicht van de overheid te wijzen waar het gaat om hulp aan de kerk, "die immers te dienen heeft en zo goed mogelijk te dienen."

-o-

De gemeenteraad van Kortenhoef verhoogt subsidie voor het Humanistisch Thuisfront.

Het Vrije Volk van 11 maart 1960 meldt dat de Gemeenteraad van Kortenhoef de subsidie voor het Humanistisch Thuisfront heeft gebracht van f.10.-- op f. 50.--, hetgeen hetzelfde bedrag is, dat de andere thuisfronten ook krijgen. Het voorstel werd, na een vurig pleidooi van de Heren van Kassen en De Heus (beiden P.v.d.A.) met algemene stemmen aangenomen.

-o-

Niet-Humanisten spreken over Humanisme.

Ds. Kalf heeft voor de A.R. kiesvereniging te Huizen gesproken over het Humanisme. Volgens De Gooi & Eemlander van 18 maart 1960 zei hij er het volgende van:

"Het is een dwaasheid van het Christendom dat in ons goede vaderland tienduizenden, die zeggen dat zij Christenen zijn, hun stem geven aan mannen als Dr. Drees en Mr. Burger, van wie bekend is dat zij humanisten zijn". Aldus Ds. H.S.J. Kalf uit Bennebroek, die op de jaarvergadering van de anti-revolutionaire kiesvereniging Nederland en Oranje sprak over het onderwerp "De vijand op sokken" (Het humanisme). De vergadering werd in 't Visnet gehouden. Ds. Kalf schetste de ontwikkeling van het humanisme door de eeuwen en kwam tot de conclusie dat het humanisme de vijand is van de toekomst en bovendien anti-godsdienstig is. Ook hekelde hij de houding van Dr. Buskes, Prof. van Niftrik, Prof. van Ruler, Prof. Banning, Ds. Ruijtenberg en anderen die hun handtekening hebben geplaatst voor de stichting van een humanistische omroep. Ook waarschuwde Ds. Kalf tegen aantasting van de bevoorrechte positie van de predikant, aalmoezenier en de rabbi in het leger. Van humanistische zijde wordt getracht ook in het leger de beschikking te krijgen over geestelijke verzorgers. Dit wees Ds. Kalf van de hand. "De jongens behoort niet

"alleen te worden geleerd hoe te doden maar ook hoe te sterven, "iets wat het humanisme niet kan". Een zelfde waarschuwing liet hij "horen tegen het streven om het godsdienstonderwijs op de openbare "lagere scholen van het lesrooster afgevoerd te krijgen.

Prof. Zuidema over het Humanisme.

Prof. S.U. Zuidema sprak op de toogdag van het Provinciaal Verband van Arjos in Overijssel in zijn rede "Geen andere goden" over het Humanisme. Volgens De Prov. Zeeuwse Courant van 21 maart zei Prof. Zuidema.

"Rede Prof. Zuidema

" Prof. Zuidema belichtte hoe de verschillende moderne stelsels "niet God en Zijn Woord tot leidinggevend beginsel nemen en daarmee "in aanbidding neervallen voor andere goden. Het humanisme plaatst "de mens in het middelpunt van zijn denken. Bij deze moderne religie "draait het om steeds meer eten, drinken en kleding, derhalve om "steeds meer welvaart. Wanneer de politiek gezien wordt onder dit "aspect, draait het in deze politiek alleen om de mens.

" Het communisme is volgens spreker door en door humanistisch. "Het communisme ligt in aanbidding voor de techniek, die de spoet- "niks uitvond. Vanzelf vloemde daaruit voort een verheerlijking van "de wetenschapsmens. Het communisme werd in Rusland en China natio- "naal en de natie is de nieuwe afgod van de communist.

" De politieke samenleving wordt steeds meer vervreemd van de "samenleving en deze vervreemding wordt steeds meer normaal gevon- "den. In de politiek heet dat het algemeen belang. In het algemeen "belang werd Hongarije door het Westen in de steek gelaten.

" In het algemeen belang speelt het Westen voortdurend een schaak- "spel met Rusland, dat tot nu toe nog steeds tevreden is met remise, "maar op een zeker ogenblik de winnende partij zal zijn.

" Zelfs de Wereldraad van Kerken speelt mee in het remisespel. "De politiek, aldus spreker, mag niet afgestemd zijn op het algemeen "belang, maar op gerechtigheid voortvloeiend uit het Woord Gods. Wij "moeten strijden voor een internationaal rechtsbesef, waarbinnen het "algemeen belang een plaats krijgt.

" Spreker besloot met oproep tot de leden van Arjos om zichzelf "en elkaar op te voeden tot eigen verantwoordelijkheid."

-o-

Humanistische rubriek in Gelderlander Pers.

De Gelderlander en Het Arnhems Dagblad, beiden van 2 maart hadden weer de bekende Humanistische rubriek van de Heer W. Engelen, onder de titel "Humanisten op zoek naar internationaal manifest".

De schrijver vertelt iets over de geschiedenis van het pogen tot een internationaal manifest te komen en concludeert, dat het maar een mocizame aangelegenheid is. De schrijver is van mening dat de Humanisten voorlopig nog te heterogeen zijn om tot één gemeenschappelijk manifest te komen dat kan gelden voor alle Humanistische stromingen ter wereld.

Verder kritiseert de schrijver de radiotoespraak van Prof. Dr. L.G. van der Wal over "De kerk van het ideaal".

De schrijver meent in de Humanistische Jongeren Gemeenschap een groeiend onbehagen tegen het Humanistisch Verbond te kunnen constateren. Hij zegt, naar aanleiding van een artikel van Klaas Swaak in het laatste nummer van "De Libertijn", het volgende:

" In het allerlaatste nummer van de per 1 januari van dit jaar "opgeheven "Libertijn" (orgaan van de Humanistische Jongeren Gemeenschap) schrijft hoofdredacteur Klaas Swaak een lang artikel, getiteld "In Extremis", waarin hij o.m. ook de activiteit van het Humanistisch Verbond aan enkele kritische beschouwingen onderwerpt. Zonder te willen beweren, dat de Heer Swaak de letterlijke mening weergeeft van alle jongeren binnen het Verbond, willen wij onze lezers toch niet enkele opmerkelijke citaten onthouden, omdat zij een illustratie zijn van het groeiend onbehagen van vele jongeren ten aanzien van het Humanistisch Verbond - een verschijnsel, waarop wij reeds enkele malen in deze rubriek gewezen hebben en dat ook op het laatste congres van het Verbond een ernstig punt van discussie uitmaakte."

Tenslotte constateert de schrijver van de rubriek een achteruitgang in het ledental van de H.J.G. van 5% vergeleken bij vorig jaar.

-o-

Forumgesprek in Den Haag.

De Nieuwe Rotterdamse Courant van 25 maart schrijft:

"Drie zuilen-deskundigen over "Straf en vergelding".

" Eensgezindheid over belangrijke punten.

" Drie strafrechtdeskundigen, Dr. H. Bianchi, Mr. Dr. C. Bronkhorst en Prof. Mr. W.F.C. van Hattum, hebben gisteravond in Den Haag voor leden van het Humanistisch Verbond in die stad onder leiding van Dr. V.W.D. Schenk het een en ander te berde gebracht over het onderwerp "Straf en vergelding".

" Na een inleidend woord van Dr. Schenk - die met dezelfde bescheidenheid waarmee een wetenschappelijk werk als "proeve" wordt aangeboden, aankondigde als "leek" het woord te voeren, maar in-tussen enige behartigenswaardige opmerkingen over straf, vergelding, schuld en boete deed horen - betoogde de humanist Prof. Van Hattum, dat z.i. de opvatting van de "oude" school (Van Hamel, Simons, van der Hoeven e.a.), dat vergelding verwerpelijk is, was achterhaald. De "moderne" school stelt, dat straf vergelding is van schuld. Een mens kan verantwoordelijk worden gesteld voor zijn daden. Dan heeft de maatschappij het recht de misdadiger leed toe te brengen - zij het dat de straf geen wraakoefening mag zijn - en wel zoveel leed als evenredig mag worden geacht met de schuld.

" Hoewel men noch de stelling, dat de mens niet anders kan handelen dan hij doet, noch de tegenstelling kan bewijzen, is het redelijk dat men begint de delinquent verantwoordelijk te stellen tot het tegendeel blijkt. Als de rechter in twijfel verkeert, kan hij de hulp van psycholoog of psychiater inroepen.

" Dr. Bianchi (prot.-chr.) achtte het opmerkelijk, dat de "oude"
"school nog voornamelijk wordt aangehangen door niet-deskundigen.
"Sinds 1945 is de mensbeschouwing mede onder invloed van de oorlog
"snel veranderd; de mens wordt niet meer geacht een product te zijn
"van maatschappelijke en biologische factoren, maar een wezen, levend
"naar de toekomst, met de opdracht iets van die factoren te maken.
"Hoewel de theorie van de "oude" school zeer sympathiek aandoet, is
"zij in haar gevolgen wreed, want als men de misdadiger zijn recht op
"straf en boete ontnemt, verloochent men hem als mens. Vergelding
"is niet zozeer toevoeging van leed als wel een bezig zijn met de ge-
"strafte, een naast hem staan en met hem gaan gedurende de straftijd
"om hem weer te verzoenen met de maatschappij. Dit betekent o.a., dat
"de straf nooit zo groot mag zijn dat zij de menselijke persoonlijkheid
"aantast.

" Er is, zo zeide de r.k. Dr. Bronkhorst, geen typisch rooms-
"katholieke opvatting inzake de straf. De hoogleraren Duynstee en
"Pompe hangen min of meer de vergeldingstheorie aan, Prof. Sassen
"evenwel niet. Met Thomas van Aquino kan men beide kanten uit.

" Het doel van de straf moet zijn het dienen van het algemeen wel-
"zijn en van het bijzondere welzijn van de delinquent. Ook deze spreker
"stelde, dat er een evenredigheid moet zijn tussen straf en schuld, en
"hij haalde, naar wij menen met instemming, Prof. Pompe aan, die stelde
"dat de vergelding niet verder mag gaan dan dienstig is voor de gemeen-
"schap. Straf is een consequentie van het recht en recht is een rea-
"liteit zonder dewelke een gemeenschap het niet kan stellen.

" Nadat er een aantal vragen waren gesteld en beantwoord over actu-
"ele onderwerpen (doodstraf, levenslange gevangenisstraf, vrijlating
"van politieke delinquenten e.a.) kon Dr. Schenk in zijn slotwoord
"met voldoening constateren, dat er ten aanzien van het behandelde
"onderwerp tussen deze vertegenwoordigers van de drie zuilen geen
"scherpe tegenstellingen bestonden. Hij meende, dat de menselijke
"wijze waarop men thans de misdadiger tegemoettreedt als een erfenis
"kan worden gezien van de "oude" school. Eenheid bestond er bij de
"sprekers inzake de beoordeling van de gevangenisstraf, inzake de op-
"vatting dat de mens voor zijn daden verantwoordelijk kan worden ge-
"steld en dat straf vergelding van schuld is."

=====